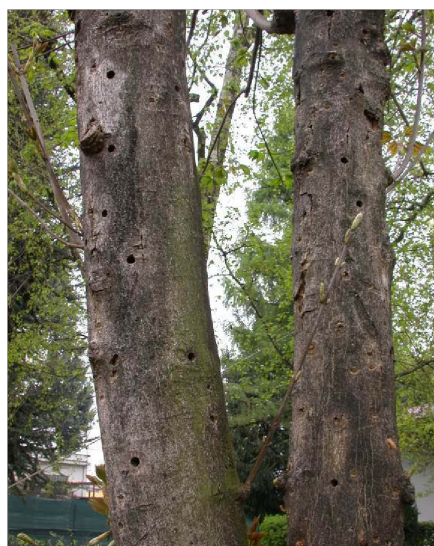

ANOPLOPHORA CHINENSIS, *ANOPLOPHORA GLABRIPENNIS*

AGROFAGI PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Postać dorosła *Anoplophora glabripennis* (fot. Matteo Maspero, Fondazione Minoprio, Vertemate con Minoprio (IT), <https://gd.eppo.int/taxon/ANOLGL/photos>) oraz drzewa zasiedlone przez szkodnika z widocznymi otworami wylotowymi chrząszczy (fot. Franck Hérard, European Biological Control Laboratory, Montferrier-sur-Lez (FR), <https://gd.eppo.int/taxon/ANOLGL/photos>).

Larwa *Anoplophora chinensis* (fot. Matteo Maspero, Fondazione Minoprio, Vertemate con Minoprio (IT), <https://gd.eppo.int/taxon/ANOLCN/photos>) oraz żerowiska larw we wnętrzu zasiedlonego drzewa (fot. 5392783, Kenneth R. Law, USDA APHIS PPQ, Bugwood.org).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Oba gatunki pochodzą z Dalekiego Wschodu, skąd zostały zawleczone w pierwszej połowie lat 90-tych XX wieku do Ameryki Płn. i na początku XXI wieku do Europy. W Europie *A. chinensis* występuje w Chorwacji, we Francji, w Turcji i Włoszech, natomiast *A. glabripennis* w Niemczech, Francji i Włoszech.

Dorosłe chrząszcze obu gatunków mają bardzo charakterystyczny wygląd. W Polsce nie występuje żaden gatunek chrząszcza, którego postaci dorosłe można pomylić z omawianymi chrząszczami z rodzaju *Anoplophora*. Postaci dorosłe osiągają długość ok. 20–40 mm. Ich ciało jest barwy czarnej, z lekkim połyskiem. U najczęściej spotykanych form barwnych, na pokrywach są obecne małe nieregularne plamki z jasnych włosków (najczęściej białych, czasami żółtawych). Czułki długie, z jasno omszonymi pierścieniami. Odnóża i strona brzuszna ciała pokryte delikatnym niebieskim omszeniem. Jaja są wydłużone, cylindryczne, barwy kremowobiałej, ok. 5 mm długości i ok. 2 mm szerokości. Larwy wydłużone, rozszerzające się w części tułowiowej, spłaszczone grzbieto-brzusznie, beznogie, barwy od kremowobiałej do żółtawej z ciemną głową. W pełni dojrzałe osiągają ok. 50–60 mm długości. Poczwarka podobna do osobnika dorosłego, jasno zabarwiona.

Rośliny żywicielskie

Żywicielami są drzewa i krzewy liściaste – żywiele notowani w Europie to: w przypadku *A. chinensis* kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*) i laurowiśnia wschodnia (*Prunus laurocerasus*) oraz rośliny z rodzajów: klon (*Acer*), olsza (*Alnus*), brzoza (*Betula*), grab (*Carpinus*), cytrus (*Citrus*), dereń (*Cornus*), leszczyna (*Corylus*), irga (*Cotoneaster*), głóg (*Crataegus*), buk (*Fagus*), lagerstremia (*Lagerstroemia*), jabłoń (*Malus*), platan (*Platanus*), topola (*Populus*), grusza (*Pyrus*), róża (*Rosa*), wierzba (*Salix*) i wiąz (*Ulmus*), a w przypadku *A. glabripennis* kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*), klony (*Acer* spp.): klon jesionolistny (*A. negundo*), klon srebrzysty (*A. saccharinum*), klon zwyczajny (*A. platanoides*) i klon jawor (*A. pseudoplatanus*), brzozy (*Betula* sp.), grab pospolity (*Carpinus betulus*), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), *Koelreuteria* spp., platany (*Platanus* spp.), topole (*Populus* spp.), śliwy (*Prunus* spp.), grusze (*Pyrus* spp.), róże (*Rosa* spp.), wierzby (*Salix* spp.) i wiąz (*Ulmus* spp.).

Uszkodzenia

Na powierzchni kory występują uszkodzenia w postaci lejkatych otworów o szerokości 3–4 mm. Otwory te powstają w wyniku ogryzienia kory przez samice w celu złożenia jaj. Mogą znajdować się na wszystkich zdrewniałych organach rośliny: gałęziach i pniach (najczęściej u podstawy pnia) oraz odstoniętych korzeniach. Na powierzchni kory są zauważalne również duże okrągłe otwory (ok. 10–15 mm średnicy) wygryzione przez świeżo przepoczwarczone owady

dorosłe, opuszczające roślinę. Na powierzchni, w miejscach zranienia, mogą być widoczne wycieki soku lub gumy, wokół których mogą gromadzić się owady (mrówki, osy) odżywiające się tymi substancjami. Dookoła pni, w rozwidleniach konarów, gałęzi itp. obserwuje się zalegające trociny produkowane przez larwy i usuwane z wnętrza rośliny. Larwy początkowo żerują w warstwach podkorowych tworząc placowate żerowiska. W dalszej kolejności wgryzają się w głębsze warstwy rośliny, drążąc spłaszczone w przekroju korytarze przebiegające w różnych kierunkach i na różnej głębokości. Larwy i poczwarki znajdują się wewnątrz zdrewniałych organów roślinnych: pni, gałęzi, szyi korzeniowej, niekiedy w odstoniętych korzeniach. Postaci dorosłe po opuszczeniu wnętrza roślin ogryzają świeżą korę młodych pędów. Czasami odżywiają się młodymi liśćmi (blaszki liściowe i ogonki).

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W sposób naturalny dorosłe chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się wykonując przeloty. Na większą odległość mogą one być przenoszone wraz z roślinami gatunków żywicielskich oraz drewnem liściastym wliczając w to opakowania drewniane.

Kontrola uszkodzeń i pobieranie prób

Informacje nt. uszkodzeń, terminu kontroli i pobierania prób oraz miejsc pobierania prób i rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe z UE” na stronie: <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe/>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń co do obecności agrofagów w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych nasadzeniach drzew liściastych oraz miejscach składowania i przerobu drewna liściastego oraz miejscach składowania i wytwarzania opakowań drewnianych, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce chrząszcze z gatunków *A. chinensis* i *A. glabripennis* podlegają obowiązkowi zwalczania (są to agrofagi kwarantannowe w Unii).